

hodnjih volitvah dobil le en glas manj kakor pri zadnjih, bila bi to ne samo sramota za nas, ampak tudi občutljiv udarec. Posebno Maribor mora letos pokazati slovenski napredek, kajti iz njegove sredine se je vzel kandidat, namreč poštovni in delavni gsp. dr. Radoslav Pipuš. Za kandidata mestnih skupin pa niso poklicani agitirati samo Slovenci po mestih in trgih, ampak pred vsem Slovenci iz dežele. Ti imajo, rekli bi, več moči nego mestni Slovenci. Kajti vsi mestni trgovci in obrtniki so odvisni od naših slovenskih ljudi po deželi. Tem mestnim volilcem naj povejo naši ljudje: »Ali voliš dr. Dečka, oziroma dr. Pipuša ali pa nas ne vidiš nikdar več«. Mi smo prepričani, da bodo te besede delale čudeže.

Veselo in pogumno torej v volilno borbo!

Še enkrat kmetijske in gozdarske šole.

Zadnjič smo kratko omenili, da si Čehi, ker jim državna vlada kmetijskih šol ne da, in ker tudi na deželne stroške doslej ni kazalo, ustanoviti jih več nego 3, pomagajo najbolje z društvenimi šolami, t. j. s takimi, ki jih ustanavljajo in vzdržujejo razna gospodarska društva. Danes hočemo to misel, ker iz nje lahko za-se crpamo korist, malo dalje izpeljati, pri podatkih pa se, da dobimo boljšo sliko, ozirati zraven Češkega tudi na Moravsko in Šlezijo, torej na celo ozemlje kraljevine češke.

Na vsem ozemlju živi Čehov 5 $\frac{1}{2}$ mil., to je 12 do 13 krat več, nego nas je na Spodnjem Štajarskem Slovencev; kmetijskih šol, izvzemši deželne, pa imajo 62. Vse so tretje vrste, torej nižje. Kako so urejene, natančneje ne vemo povedati; a znano nam je, da so med njimi take, v katerih traja uk dvoje celih let, in zopet take z dvakratnim polletnim poukom, in sicer se v teh zadnjih poučuje po zimski. Po viru, iz katerega se vzdržujejo, so ali občinske, ali društvene, ali pa privatne; zadnje so lastnina kake posamezne osebe. Izmed vseh 62 šol so občinske samo 4, celoletna je od njih 1; tudi privatnih šol ni več kakor 2, obe sta celoletni; vse ostale pa so društvene, ki jih je torej 56 in sicer 13 celoletnih in 43 polletnih ali pozimskih, kakor je imenujejo.

Iz tega torej razvidimo, da se Čehi v povzdigo svojega kmetijstva najbolje poslužujejo društvenih pozimskih šol. Češar jim vlada noče storiti, to morajo storiti gospodarska društva in storijo menda ne

s prevelikimi žrtvami, kajti družega takega, kar bi večjo svoto stalo, ni treba, kakor učitelja oziroma v racijonelnem kmetijstvu bolje izobraženega moža sploh. Troški za tega pa se menda dadó po šoli sami vsaj deloma pokriti, kajti učenci gotovo lahko tudi kaj izdelujejo, kar se da spraviti v denar, recimo, da se napravi orodje ali cepi trsje i. dr. Ni dvomiti, da se to sredstvo, ki se ga Čehi v povzdigo svojega kmetijstva najbolje poslužujejo, kaže uspešno, kajti tako vzornih kmetijskih razmer, kakoršne so pri njih, ne nahajamo po vsej Avstriji nikjer in tudi izven naše države le malokje. Če bi Čehom društvene pozimske šole ne dajale velike koristi, ne imeli bi jih toliko število; Čehi so predobri računarji.

Od Čehov se imamo posebno Slovenci še mnogo, mnogo učiti; učimo se od njih tudi v tem oziru! Dandanes se mora kmetijstvo gojiti vse drugače, kakor pred 40 leti. Takrat je delal vsak, kakor je po svojih lastnih izkušnjah in po izkušnjah sosedov spoznal za najbolje; tudi se je še vse opravljalo z rokami in najpriprostejšim orodjem. Danes stoji kmetijstvo na podlagi eksaktne vede; natanko se ve, kakšnega in koliko gnoja je tej in oni zemlji treba, da se na rastlini doseže to in uno, ali les ali sad, sploh kar se ravno hoče; natanko se vé, kako se ima drevo obrezavati, da daje na določenem mestu ali to ali uno, itd. Marsikatero ročno delo se opravlja vsled iznajdbe najraznovrstnejših strojev s temi-le danes mnogo hitreje in ceneje; sploh danes daje in mora dajati kmetijska gruda več čistega dohodka nego pred 40 leti, in kmetu ni mogoče konkurirati z drugimi obdelovalci zemlje in mu tudi ni mogoče približno izhajati, če grudi ne izsili, kolikor je s pomočjo najbistroumnejših sredstev v sedanjem času sploh mogoče. Tega prepričanja mora vsak kmet biti pred vsem; kogar noče prešiniti, ta naj raje kmetijstvo kar na klin obesi.

Kako pa si naj kmet vse to, kar mu je torej danes neobhodno znati treba, pridobi? Gotovo le po učenju. Uči se pa lahko iz knjig oziroma časopisov, pa tudi iz pouka in razkazovanja take osebe, ki racijonelno kmetijstvo ume. Brez dvoma je drugo sredstvo boljše nego prvo. Toda tak pouk mora biti trajen in se vršiti na grudi sami oziroma na takem mestu, da so vsa potrebna nazorila pri roki. Naši čitatelji se bodo spominjali, da smo že pred kakim letom odločno izrekli in razpravljali misel, da predavanja kmetijskih potovalnih učiteljev, kakor se vršijo, zaželenega sadu ne rodé, in da je to

sredstvo z ozirom na dejanske potrebe mnogo premalo. Djali smo takrat, da bi potovalnih učiteljev naj bilo nastavljenih več, in da bi ti naj hodili od kmeta do kmeta ter tega učili na lastni grudi, včasih pa tudi govorili in razkazovali sklicani množici. Ta misel se nam še vedno zdi dobra, ali dokler je od Gradca odvisno, da se nam uresniči, ne bo nič iz nje; to je gotovo. Pomagati si torej moramo sami. Prebravše ono poročilo, katero smo svojim bralcem v zadnjem listu in tudi v tem-le spisu posneli, in na kojem stoji naša razprava, nas je prošnilo prepričanje, da bi za povzdigo našega slovensko-štajarskega kmetijstva bile pred vsem take pozimske šole, kakoršne imajo Čehi, najboljše sredstvo. In tudi pri nas bi je morala snovati in vzdrževati gospodarska društva.

Takih društev že je nekoliko, reči celo smemo, lepo število, ali da bi tudi vzdrževala kmetijske šole, na to se še ni mislilo. In ravno tukaj bi se menda mogla izkazati najkoristnejša. Ljudij, ki bi bili sposobni za učitelje, nam ne manjka. Kar se pa tiče natančnejega stroja takih šol, bi se seveda moralo iti tje na Češko, da se stvar dobro pogleda. Znano nam je, da se je osnovala »Južnoštajarska gospodarska zveza«, ki se baš sedaj registruje. Nam se zdi, da bi bila ravno ona v prvi vrsti poklicana, da se naše misli loti. Ona torej bi imela nekoga poslati na Češko, da ondi tiste društvene šole vsestranski proučuje, ona bi imela posameznim društvom pri uredbi takih šol biti v pomoč. Če Čehom zavsem 65 šol zadostuje, bi nam, ki deželne nimamo nobene, s 5 ali 6 bilo ustrezno; 1 bi že morala biti celoletna, ostale pa bi bile pozimske.

Politični ogled.

Volilno gibanje. O volilnem gibanju na Spodnjem Štajarskem govorimo na uvodnem mestu. — Na Kranjskem kandidira katoliško-narod. stranka vse dosedanje državno-zborske poslance. Liberalna stranka pa je postavila kandidatom za mesto Ljubljana svojega vodjo dr. Ivan Tavčarja namesto dosedanega tudi liberalnega poslanca Kušarja. Ker je dr. Tavčar v deželnem zboru zaveznik Nemcev, bodo ga gotovo tudi Nemci podpirali, in s tem je njegova izvolitev proti vsakemu katoliško-narodnemu kandidatu osigurjena. A ta izvolitev pomeni novo dobo za našo državnozbornsko politiko. Kdor pozna dr. Tavčarja, je prepričan, da se ne bo pridružil drugim jugoslovanskim posalcem,

vzemši gorato Pohorje, ki spada tudi k pralpalam, manje rodovitne, na mnogih krajih prav puste apnene alpe, katerim sledi proti jugu še manj roden svet, goli Kras, ki končuje se le ob morju. Doline in polja v apnenih alpah so še precej, one v pralpalah jako rodovitne, a v kljub temu slovenski svet svojega prebivalstva ne more rediti; vsled tega se to-le bavi tudi z malo kupčijo. Vendar je narod doslej ostal kmetijski.

Znamenita je lega slovenske zemlje. Domočina naša leži na severni strani Jadranskega morja, leži ob rekah, ki držé v nadepolni slovanski jug, leži na križišču onih velikih narodskih cest od severa čez Dunaj na Trst in v Italijo in od jugovzhoda na zahod, in leži dvema močnima narodoma, nemškemu in laškemu ob strani. Ta lega je bila in je glavni vzrok našega trpljenja ali bolje mučeništva, ona pa bo tudi, če Bog hoče, glavni vzrok naše kedanje slave.

V naslednjih sestavkih bomo poskusili nekoliko tega načrtati, kar je naš narod do današnjega dne tacega doživel, kar je bilo ali za njegovo celokupno življenje in za njegov razvoj večjega pomena.

Cudež sv. Januarija.

Rimski brevir pravi v življenjepisu sv. Januarija, škofa v Beneventu in mučenca, ki je trpel in umrl v preganjanju za časa Dialektijana in Maksimilijana v letu 305 in čegar truplo počiva zdaj v Neapolu v domu S. Gennaro, tole:

Znamenito je, kar se vidi do današnjega dne, da namreč njegova kri, ki se hrani v stekleni posodici strjena, na čudovit način postane tekoča in vskipi, kakor bi bila na novo prelita, kedar se posodica postavi h glavi istega mučenca.

O letošnjem ponovljenem čudežu poroča »Slovenec« po italijanskih časnikih sledeče:

»Neapol 20. septembra. Ne da se popisati, kaj se je vršilo večeraj v prostranem domu, ko se je bila izpostavila dragocena kri sv. Januarija v javno čiščenje, zapela zahvalnica in se naznanilo, da je postala kri kapljiva. Tedaj še enkrat se je dogodil veličastni čudež! Strel iz topa je ponesel veselo sporočilo veselega dogodka onim Neapolčanom, katerih ni bilo v stolnici. V istem hipu je molilo vse ljudstvo eno samo molitev: bila je to molitev zahvale vernikov nasproti Bogu. Koliko ljudij je molilo, kakor ena duša, združenih v veselju, ginjenju in veri«.

Poročilo, objavljeno od tajništva »Cappella del Tesoro« sv. Januarija, pa se glasi: V častitljivi kapelici »del Tesoro« našega slavnega zaščitnika sv. Januarija se je našla danes jutraj 19. t. m. dragocena kri, ki napolnjuje posodico, trda in čez 57 minut je postala kapljivo tekoča.

Toliko »L'Osservatore Romano«. K temu poročilu naj še omenimo, da se ta čudež ponavlja večkrat na leto, navadno 1. soboto meseca maja zvečer, 19. septembra na praznik sv. Januarija in 16. decembra. Ptujec, ki hoče to znamenitost od blizu videti, se oglasi pri zakristanu omenjene kapelice. Prebivalci Neapola s skrbjo pričakujejo tega čudeža in se silno boje, ko bi se čudež ne ponovil več. Radi tega toliko navdušenje, kedar se čudež ponovi. Prvič se je dogodil, ko je škof sv. Severus prenesel truplo sv. Januarija v Neapol ob času Konstantina.

Grob sv. Januarija je veličasten; na arhitravu kapelice se blišči napis: Sv. Januariju, svojemu meščanu, patronu in zavetniku vojske, kuge in Vezuvovega ognja po čudoviti pomoči svetnikov krvi rešeni Neapol.

Smešničar.

Učitelj pograja učenca, da je tako črn in umazan. Deček pa odgovori na kratko: »Ej, saj še ni nedelja!«

med katerimi bi sedel tudi Povše, dr. Krek itd., ampak ustanovil bo bržkone svoj slovensko-liberalni klub. In s tem je naša politika na Dunaju razcepljena, a ž njo uničena še majhna veljavica, ki smo jo imeli s svojim zastopstvom vsaj dosedaj na Dunaju. Proti Povšetju je naznanil kandidaturu v okrajih Trebnje-Kočevje na programu slovenske liberalne stranke g. Franc Župančič, posestnik v Rakovniku pri Šentpetru. Gosp. dvorni svetnik Šuklje je izjavil, da ne prevzame več ne kandidature ne mandata. — Iz Goriške, Trsta in Istre ni nobenih zanesljivih poročil o slovanskih kandidatih. Pač pa se obeta tam jako hud volilni boj, kajti Italijani so že izjavili, da bodo vse svoje sile in moči zastavili proti slovanskim kandidatom. — Na Koroškem se imenuje razven prefekta Podgorca tudi deželni poslanec Grafenauer kot kandidat za Einspielerjev mandat. Končna beseda se še ni izrekla. — Kazalo bi, ako bi Slovenci tudi v Gradcu postavili vsaj v peti kuriji svojega kandidata. Četudi seveda ni upati ne noben volilni uspeh, vendar pa bi bila to velika manifestacija pred avstrijsko javnostjo, ako bi se Slovenci v Gradcu upali s svojim kandidatom na dan. Ta čin pa bi tudi silno poživil narodno samozavest in čut skupnosti v graških Slovencih. Gotovo bi tudi drugi graški Slovani dali svoje glasove za slovenskega kandidata. — Ker na Dunaju postavijo Čehi svoje kandidate, lahko ondi volijo Slovenci s Čehi.

Italijanska samouprava na Tirolskem. Ministerski predsednik dr. Koerber je odločno zavrnil zahtevo tirolskih Italijanov, naj se jim podeli samouprava. Tolažimo se, da dr. Koerber ne bo na večno ministerski predsednik in da še dobijo Italijani svojo samoupravo, a da jo dobimo takrat tudi mi spodnještajarski Slovenci.

Anarhisti so pretekli dni zasledovali rumunsko kraljico in predsednika severoameriških držav Mac Kinleya, da jih umorijo. Policie so izvedele za nakane ter preprečile vsak napad.

Krečanski nadkomisar princ Jurij bo kmalu nastopil potovanje po Evropi ter pri vladarjih posredoval, da pripoznajo Kreto kot neodvisno, njega pa kot kneza na Kreti. Komur se pomoli prst, poželi celo roko.

Vojska na Kitajskem. Nemške čete so bile blizu Tientsina nesrečne. Prišlo jim je 8000 Kitajcev nasproti ter potisnilo Nemce nazaj v Tientsin. Na eni strani se Kitajci poganjajo za mir, na drugi strani pa se pridno bojujejo. Evropejce pa vodijo s tem za nos.

Vojska v Južni Afriki. Vojske v Južni Afriki noče biti konec. Zadnji teden so izgubili Angleži 453 mož, kakor sami poročajo, toda ker so njihova poročila rada zlagana, jim ni verjeti, da bi jih tako malo poizgubili. Lord Roberts bi že rad končal vojsko, da se tem preje more vrniti domov in prevzeti tam najvišje mesto v angleški vojni, zato je začel Bure že z lepega vabiti, naj se udajo. Če kroglice niso pomagale, Bog zna, če bodo sedaj sladke besede. Predsednik Transvaala še se ni pripeljal v Evropo.

Dopisi.

Od Sv. Eme. Dne 23. septembra t. l. obhajala se je tudi pri nas Slomšekova slavnost. Četudi se je vršila v skromnih mejah, vendar je bila za nas pomembna. Zbrali smo se v lepo okinčani šolski sobi v tako obilnem številu, da je primanjkovalo prostora, mnogo ljudstva je moralo ostati zunaj šole. Kako radi smo poslušali o možu velikanu, našemu nepozabnemu Slomšku, ki je vse svoje življenje s toliko požrtovalnostjo neumorno deloval za mili mu slovenski narod, ki mu je bil buditelj in voditelj, ki mu je zložil toliko lepih pesmic in spisal toliko lepih spisov. Od njega se učimo,

kako moramo ljubiti svoj narod, spoštovati svoj mili materni jezik, pa tudi kako moramo skrbeti za svojo mladino. A slišali smo o tej priliki še nekaj drugega, česar še marsikateri od nas niso slišali. Na povabilo gospoda župnika prišel je iz Pake pevski zbor, kojega je g. župnik, kot prejšnji paški kaplan, izvežbal. Pevec in pevke so nam tako mило in ubrano popevali krasne slovenske pesmi, da so nam srca od veselja utripala. Videl in slišal je ta dan marsikateri, koliko se lahko doseže tudi s pevci med priprostim ljudstvom, treba je samo potrpežljivosti, dobre volje in veselja do petja, seveda pred vsem pa požrtovalnega učitelja. Kako lepo, kako častno je za kraj, kjer imajo tako lep zbor. Na tem mestu bodi izrečena pristrana zahvala vrlim paškim pevcem in pevkam, da se niso zbal daljne poti ter nas s svojim petjem razveseljevali in navduševali, nadalje se iskreno zahvaljujemo č. g. župniku, da nam je priredil tako redek užitek; vemo, koliko truda ga je stalo izvežbanje pevskega zbora, ki nas je s svojimi uspehi presenetil. Dal Bog, da bi se tudi pri nas dal oživiti pevski zbor. Zahvala pa tudi gre vsem vrlim domačinom, ki so kaj pripomogli k tej slavnosti.

Šoštanja. (Sadna razstava.) Minula je sadna razstava, katera se je zelo poučljivo in sijajno obnesla. Razstavljalcev je bilo 119, kateri so izpostavili zlahka in izborna sadje. Vdeležba obiskovalcev je bila za naš okraj ogromna. Pri otvoritvi je bil navzoč gospod c. kr. nadkomisar Čapek, komisar Stiegler, učitelj Bele ter mnogo gospode.

Gospoda veččaka Stiegler in Bele, kakor tudi znani pomologi so izrekli, da je razstava sadja velikanska, in da sme šoštanski okraj ponosen biti.

Zahvaliti se pa imamo za ta vspeh razstave okrajnemu odboru, občinam in blagim darovateljem; kajti ti so pripomogli, da se je razstava vršila, in da so razstavljevalci obdarjeni in odlikovani.

Kar se tiče strokovnjaštva v pomologiji in delovanja v povzdigo sadjarstva v našem okraju, zahvaliti se imamo v prvi vrsti gg. učiteljem Milošu Levstiku, Alojziju Trobeju, Francu Smolnikarju in iz tujega okraja gsp. Praprotniku; in rečemo na tem mestu istim učiteljem, kateri bi imeli sposobnost in čas za sadjarstvo, da naj se tega dela, ki jih le časti, poprimajo, ter postanejo prijatelji kmeta in sadjarja.

Odlikovani so bili med drugimi s I. darilom Miloš Levstik, Alojz Trobej, pl. Adamovich, župnik Krušič, župnik Kolarič, Ivan Kranjc, Ivan Vošnjak, pl. Justenberg, Fran Woschnagg i. dr. S pripoznavanji in denarnimi darovi obdarovanih je bilo nad 70 razstavljalcev.

Zahvaljujemo se vsem sadjarjem, njih podpirateljem in čestilcem najskrenejše ter prosimo še nadaljnega uspešnega delovanja v prid slovenskega sadjarstva.

Konečno moramo pa občinskemu zastopu Št. Andraž izreči obžalovanje, da se je odbila podpora za darila in to tembolje, ker je iz te občine bilo največ obdarovanih.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Zaupni shod v Mariboru. Zadnji četrtek dne 4. t. m. se je vršil v mariborskem »Narodnem domu« shod zaupnikov, ki so postavili kandidatom za V. skupino Maribor-Lipnica-Feldbach veleposestnika g. Fr. Mlakarja iz Hošnice, za IV. skupino Maribor-Slov. Bistrica-Slov. Gradec deželnega odbornika g. prof. Robiča in za mestno skupino gsp. dr. Radoslava Pipuša iz Maribora. Naročilo se je poslancem, naj odločno zastopajo koristi svojih volilcev, naj si ustvarijo z drugimi jugoslovanskimi poslanci en klub in naj jim bo vedno pred očmi zahteva spodnještajarskih Slovencev: »Proč od Gradca!

Kandidat pete skupine. Ker volilni može ptujskega, ljubomerskega in ormoškega okraja vstrajajo pri tem, da si volilni okraj sam izbere kandidata, vzdržuje deželni poslanec gosp. Jos. Žičkar kandidaturu za V. kurijo.

Slov. kat. polit. društvo »Pozor« v Ptuj. Nam je izročilo to-le izjavo: Slov. kat. politično društvo »Pozor« v Ptuj protestuje proti temu, da bi se za kmečke občine Ptuj-Ljutomer postavil kandidat za bodoče državnozbornske volitve bodisi na shodu zaupnih mož v Celju ali Mariboru, ker se teh shodov ne more vdeležiti večje število zaupnih mož iz teh okrajev. Zato se bode sklical proti koncu tega meseca poseben shod zaupnih mož iz okrajev Ptuj-Ljutomer v Ptuj, da se postavi kandidat za kmečke občine teh okrajev. V V. kuriji bode se podpiral kandidat, o katerem se zedinijo zaupni može drugih okrajev. — V Ptuj, dne 4. oktobra 1900. Slov. kat. polit. društvo »Pozor« v Ptuj.

Ni treba! Nemško-narodna stranka na Štajarskem v svojem pretiranem volilnem pozivu tudi kriči: »Zastopniki nemške Štajarske se bodo ustavljali vsem stremljenjem, da bi se polagoma raztrgala dežela in se podkopalo nemštvo na Spodnjem Štajarskem. Niti pedi nemških tal, niti pičice nemških pravic se ne sme odstopiti, to bodi geslo med volitvami!« — Neumno geslo! Mi niti ne zahtevamo, naj nam Nemci kaj odstopijo ali ne. Ni treba! Kar ni njihovo, čez to nimajo pravice. Kar je naše, vzeli si bomo sami!

Za volilno dobo. Volilnih zborovanj, na katerih se govori o volitvah, kandidatih itd. vobče ni treba naznaniti glavarstvu. Samo če se vršijo pod milim nebom, morajo se naznaniti. Toda navzoči smejo biti samo volilci. Zato je boljše, da sklicujejo volilne shode politična društva, kjer se nahajajo. Zborovanje mora naznaniti društvo vsaj 24 ur prej pri glavarstvu. Kjer se je bati, da bi nasprotniki razgnali zborovanje ali je motilo, ali kjer je potrebno zaupno zborovanje, naj se skliče zaupni shod po § 2. zborovalnega zakona. Vsak zborovalec pri takem zborovanju mora imeti vabilo, ki je nanj naslovljeno. Sklicatelj mora vse navzoče poznati, zato je dobro, da se podpiše več sklicateljev. Na zahtevanje morajo sklicatelji pokazati tudi imenik onih, ki so jih povabili, ne pa onih, ki so navzoči. Zborovanja po § 2. ni treba nikjer naznaniti. Pri zborovanju političnih društev predseduje društveni predsednik ali njegov po pravilih določeni namestnik. Pri volilnih in zaupnih zborovanjih pa si navzoči izvolijo predsednika in zapisnikarja. Volilnih odborov (komitejev) ni treba naznanjati. Ako kdo želi v teh stvareh še kako pojasniti, naj se obrne na naše uredništvo, ki mu bo drage volje ustreglo.

Imenovanja. O. Kordin in dr. Bogdan Štepančič sta imenovana koncipistom v področju graškega namestništva. — Vodja brežiškega okrajnega glavarstva, gospod Julij pl. Vistarini, je imenovan za okrajnega glavarja istotam. Vodja politične ekspoziture v Mozirju, okrajni komisar E. pl. Lehmann, je imenovan okrajnim nadkomisarjem. Nadkomisar pri celjskem okrajnem glavarstvu pl. Kriehuber je imenovan namestniškim tajnikom v Gradcu.

Vojaške takse se zana prejši lahko plačujejo tudi pri vseh poštnih uradih, ki so zvezani s poštnimi hranilnicami. V to svrhu se dobijo pri poštnih uradih posebej pripravljene vplačevalne nakaznice.

Umrla je dne 4. t. m. v zavodu solskih sester čast. sestra Antonija, rojena Liza Plemenitaš iz Sv. Križa tik Slatine. N. v m. pl!

Vojaški kapelan častiti gospod Jakob Marzidovšek, rodod Ponkovec, je prestavljen iz Mostara v Maribor.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali posojilnica v Slovenjem Gradcu 50